

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: בוטחים באבא!

בס"ד | גיליון מס' 280

פרשת בהר בחוקותי

כי צד הפך קשיש בן 90 למגייס כספים מוכשר במיוחד?

יצויותי את ברכתי לכם! (כ"ה, כ"א)

עולמית, המעגל הקרוב למקבלי החלטות לא נפגע, כי הוא מוגן ועומד ראשון בסולם העדיפויות. גם בעת מהפכות עולם, אלו היושבים ראשונה במלכות לא מאבדים שערה משערות ראשם, כי הם מוגנים ושמורים היטב. גם כשהעולם כולו מתערער, המיוחסים באמת יושבים להם במקלט מוגן, זוכים לתנאים הטובים ביותר!

אלו לא דוגמאות, אלה החיים שלנו. זה אנחנו. אנחנו המקורבים ביותר, בניו של מלך העולם. כל יהודי הוא בן יחיד של אבא שבשמים, והוא מסור אלינו, פועל עבורנו ודואג לאינטרסים שלנו. מה לנו לדאוג, למה לנו להיות נבוכים - הרי המנהל של כל הסיפור הזה הוא אבינו האהוב, מלך לא יוצא למלחמה בלי לוודא שהילדים שלו מוגנים ושמורים היטב!

וכשהשיבה הזו מחודדת, כשהתובנה הזו ברורה, כשהמבט הזה בהיר וחד -

הרוגע שב לליבנו, השלווה חוזרת לנפשנו, התחושה שלנו הופכת טובה ויציבה מחדש. כי גם כשעולה דאגה לעתיד הבריאות או הפרנסה, לימוד הילדים או ההצלחה האישית - אנו שבים ונזכרים כי אנו בניו של מנהל המערכת, והוא דואג שיהיה לנו הכי טוב באמת!

כן, וגם אם עברנו רגעים קשים, טרגדיה או אסון, אובדן מקור פרנסה או הישג אליו פיללנו, זה לא מבבל אותנו, לבטח לא גוזל את שלווה נפשנו. כי גם הרגע הקשה הזה - הוא חלק מתוכנית סדורה שסידר עבורנו אבינו שבשמים, והוא לבטח סידר את התוכנית בצורה טובה ומושלמת עבורנו - גם אם אנו מתקשים להבין או להבחין בכך.

פרשת השבוע מעניקה לנו את מצות השמיטה, המצוה לעזוב את אפיק ההכנסה החקלאי, ובעצם - לאבד את היציבות למשך שנה. רגע לפני שדאגה תשתלט עלינו או נהפוך נבוכים ומבולבלים בשאלת 'מה נאכל בשנה השביעית', אומר לנו אבינו האהוב: 'יצויותי את ברכתי לכם'. כלומר, מה לנו להיות מודאגים, הלא מצווה הברכה עימנו, מי שאחראי לכל הקורה עלי חלד הוא אבא שלנו, הוא דואג לנו, אשרינו שאנו יכולים לבטוח בו מקרוב, להישען עליו באהבה!

זה הזמן לחדד את הביטחון והאמונה באבינו שבשמים, לחזק ולקבע את התחושה שאנו בידי, וכל מה שהוא עושה לנו - הוא רק טוב. הוא שהביא את הנגיף, הוא שיוצר את השלכותיו, והוא שיעלים אותו מאיתנו לחלוטין - בעגלא ובזמן קריב. וככל שנחדד את הביטחון הזה בליבנו, ככל שנרגיש חזק יותר שאנו בידי הרחומות - כך נזכה לחוש זאת באמת, הרוגע והשלווה ישונו לשרור בליבנו ובמחשבתנו, ונזכה באמת לראות את טובו וחסדו עימנו, בכל עת ובכל שעה!

הימים חולפים עוברים, ועודנו בעיצומה של השגרה המוזרה שקשה להתרגל אליה. נגיף קטן וזעזועי שהטיל חיתתו על תבל ומלואה, גרם לכולנו לחוש כי האדמה רועדת תחת רגלינו. כל מה שהיה נחשב כבטוח ויציב הוא רק בכפוף להנחיות, כל מה שנחשב כפתוח ופעיל הפך למסוגר למחצה לשליש ולרביעי, כל מה שהיה נראה כעתיד וודאי עומד בסימן שאלה גדול...

כל מי שעיניו בראשו, חש ומרגיש כי יש דברים בגו, משהו קרה לעולם שהיינו כל כך רגילים אליו, לחוקיו, לטבע שהטבע בו הבורא. העבר אין, ההווה מבולבל, העתיד מעורפל. אמנם המצב מתחיל להתייצב, ועדיין - שגרת היום יום משובשת, הכלכלה מרוסקת, התעופה העולמית מסוגרת, העולם כולו מתפרק בידיים, כמו מגדל קלפים מעורער.

ובעוד העולם כולו נבוך ומבולבל, זכינו אנחנו - בני העם היהודי - בזכות שאין דומה לה: להיות בניו אהוביו של בורא עולם, המנהל הבלעדי של כל מערכות הטבע, השולח נגיפים ושולט בהם ביד רמה. שלא כמו כל שוכני תבל, אנו בניו של מי שמנהל את המערכה הזו, של רופא כל בשר. אמנם תמיד אנו בידיים הטובות ביותר, אבל עכשיו - כמה טוב לזכור זאת!

כן, לנו יש על מי להישען, על אבינו שבשמים. זכינו בעת הזו למתנה שאין כמוה, שמטו את הקרקע היציבה שהיתה תחת רגלינו. אנו חיים בעולם בו מתחוללת 'עידית אדמה' מתמשכת, הגורמת לכולנו לשים בצד את הקשיים המלווים את חיינו, לסמוך פחות על הדברים שמגינים עלינו, מבססים אותנו, שומרים עלינו, מייצבים אותנו, ולהתמסר להתבוננות מעמיקה במתנה האמיתית: בכך שאנו בניו של מלך מלכי המלכים, מנהל העולם כולו.

אם בימים כתיקונם אנו בנסיון תמידי, כי יש כל כך הרבה דברים שמאיימים לבלבל את מחשבתנו ולהעניק לנו מבט לפיו כביכול הדברים תלויים בנו, הבריאות, הנחת הפרנסה, ההצלחות וההישגים - כל אלה הם כתוצאה ממעשי ידינו ופעולותינו, כישורינו ורוחב ליבנו, הרי שבא נגיף קטן אחד, ומחסל את החשיבה הזו בהינד ויראלי זעזועי:

'לא ולא, יהודי יקר', אומר לנו הוירוס, 'חזור בך. אל תימלט מהידיים הטובות והרחומות של בורא עולם. אל תבטח בכישוריך, במעשיך, בעושרך או בתבונתך. יציבות וביטחון באמת - יש רק בידיים של אבא, של בורא עולם. הוא מנהל את כל המתרחש כאן, כל מה שקורה בעולמנו זה בפועל ובמעשי ידיו, והכי טוב, הכי מוגן, הכי כדאי והכי בטוח - להיות נתון בידי ורק בידי!'

ומתוך החשיבה הזו, מתרחב הלב וחש בטוח, כי אנו לא עוד מישהו במערכת הבינלאומית, אנו הבנים של המנהל, אנו במעגל הקרוב ביותר. גם בעת מערכה

תפילה משונה, כוונה נעלה...

מראשי מקימי עולם התורה לאחר השואה האיומה, היה הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז'. הוא שהקים את הישיבה המפורסמת, על מוסדותיה, בנייניה, נספחיה וכל המסונף לה. מטבע הדברים, הוא נצרך להון עתק לממן את כל מה שבנה בעשר אצבעותיו, וכאן אנו עומדים לגלות את סודו הגדול...

מעשה שהיה, בצאתו לאחד ממסעותיו לגייס כספים, שמע אותו אחד ממקורביו לוחש תפילה. הלה היה בטוח כי ראש הישיבה מתפלל שכל הנדיבים יהיו בבית, יפתחו את הדלת בשמחה, יפתחו את הלב, וכמובן - גם את הכיס. כשהביע את מחשבותיו אלו בקול, נענה לו ראש הישיבה ואמר: 'הריפך הוא הנכון, אני מתפלל שלא יפתחו לי את הדלת!'

האמנם? - גבותיו של מקורבו הזדקפו בתדהמה, 'והלא זו משאלתו של כל מגייס כספים, לראות את הדלתות נפתחות לקראתו. האם אכן ראש הישיבה מתפלל שלא יפתחו הדלתות לקראתו?!'

'אכן כן', נענה ראש הישיבה ואמר, 'ראה נא. הרי את הכסף - ישלח לי בורא עולם, לו הכסף ולו הזהב, ולפיכך אני סומך רק עליו, ובכלל לא על הנדיבים אשר אני בא בשערי ביתם. אלא שבורא עולם ציוני לעשות השתדלות, ולפיכך אני נוקש בדלתותיהם. נו, מתפלל אני שלא יפתחו את הדלת, כך שאצא את ידי חובת ההשתדלות בלי להזדקק באמת לטובותיו של הגביר, כי בורא עולם ישלח לי את הכסף, שכן את המוטל עליי כבר עשיתי!'

וללמדנו בא: כל מה שאנחנו עושים כאן, הוא רק השתדלות. העבודה שלנו היא השתדלות לפרנסה, העסקים הם השתדלות לתמוך תורה ולומדיה, גיוס כספים הוא השתדלות להחזיק את מוסדות התורה, וכן הלאה. השתדלות היא תנאי לקבלת השפע האלוקי, אך היא ממש לא מזינה אותנו... - בורא עולם מעניק לנו מטובו, אנו סומכים רק עליו ובוטחים רק בו, אנו עושים השתדלות - רק כי כך הורה לנו, אבל באמת - אין אנו נשענים אלא על אבינו שבשמים!

את הסיפור הבא מספר הגה"צ רבי אברהם חיים אלימלך גראס שליט"א - רב ואב"ד 'תולדות משה' שבירושלים, בספרו 'שפת חיים', ומעשה שהיה כך היה:

באחת מנסיעותיו לחו"ל לגייס כספים לצורכי צדקה, הזדמן פעם לעיר אחת אשר ביקש לפעול בה, וחפשו לעצמו בן לוויה מקומי, שיתלווה אליו במסעו לחלות פני נדיבי עם. הימים חולפים עוברים, הוא שוהה באותה עיר כבר ימים ארוכים, אולם לא הצליח לגייס כסום שיש בו ממש, וגם בן לוויה ראוי שיחלף אותו מהסבך - טרם נמצא. בצר לו, החליט לפנות לבית הכנסת המקומי, שם התבונן כי למעשה הוא בן של אבא שבשמים, כך שדאגתו שלו - היא גם דאגה של אבא...

מתוך התבוננות זו, השתפך לבו בתפילה ובקשה לבורא כל עולמים, בבקשו שיצליח את דרכו. 'הרי אני בן של אבא שבשמים' - שב והרהר, 'אם כן - מה לי לדאוג או להיות לחוץ? - אבא שבשמים אתי, והוא ידאג לי!' - חשב, ומתוך מחשבה זו הוסיף להתפלל ולהתחזק כי 'יהיה בעזרו.'

כשחש כי נרגע מעט וננסכו בו כוחות חדשים, הרהר כי אם לא הצליח עד כה לגייס כסף, לפחות 'גייס' כמה ידיעות חשובות, עובדות מצדיקי עולם, עדויות נרגשות להנהגות גדולי ישראל, אותן יוכל לשמוע מיהודי ישיש המתגורר בסמוך. הוא החליט לעלות ולבקש את הישיש, שהתגלה כיהודי בן למעלה מתשעים שכוחותיו הפיזיים כבר לא עומדים לו, אולם זכרונו בהיר וצלול, חד כתער ועמוס פרטים וסיפורים מרוממים, אותם שמח לשתף עם בן שיחו...

לפתע, עצר הישיש מסיפוריו הנרגשים, והתעניין לסיבת בואו הנה, ומדוע הטריוו עצמו לבוא לעיר זו. הרב השיבו בפשטות מלווה באנחה קלה, כי הגיע הנה למטרת גיוס כספים, אמנם לא באמת הצליח ועתה הוא עומד לשוב לביתו בידיים ריקניות - כך הסיח לפי תומו. ואז, להפתעתו לא היה גבול:

הישיש פשוט נטל את ספר הטלפונים האישי שלו, והחל להתקשר למכריו וידידיו בזה אחר זה! - חבריו הופתעו מהשיחה, הם חשו זכות בעצם העובדה כי הישיש הנכבד מתקשר אליו, והישיש לא התבלבל והחל מסביר כי זכיה זו תעלה להם בדמים מרובים... - בתרומה הגונה לצורכי צדקה...

כך, במשך שעה ארוכה, ישב הישיש וצלצל לחבריו, לעשירי הקהילה ולמכריו הקרובים, ופשוט התרים אותם, כשהם נענים לקריאתו בחפץ לב, ותורמים סכומים הגונים ונכבדים, כראוי לפניית ישיש נכבד המטריח עצמו להתקשר למען מטרה חשובה!

הרב יושב שם נדהם, עיניו מתעגלות בתדהמה עם כל שיחת טלפון, כשהוא רק רושם את השמות והסכומים, ולא נדרש לעשות דבר! - הישיש יושב לו בכורסתו, הרב יושב מולו, והסכום נאסף, נערם, מגויס בקלי קלות!

שמח וטוב לב, כשהוא מודה מעומק לבו, נפרד הרב מהישיש הנכבד, כשהוא מהרהר בלבו כי לבטח ישיש זה נהג לעסוק בצורכי צדקה במשך שנותיו, שכן הישיש מוכיחים כי הוא מגייס כספים מקצועי. אולם בצאתו את הדלת, כשהוא מעניק מבט הוקרה אחרון לישיש שסייע לו, הפטיר לעברו הישיש:

'דע לך, רבי אברהם חיים אלימלך, שאף פעם בחיי לא עשיתי כדבר הזה! זו הפעם הראשונה בה גייסתי כספים למישהו או למשהו, אינני יודע למה עשיתי זאת הפעם, אולם סע לשלום ובורא עולם יוסיף להיות בעוזרך!' - סיים הישיש את ברכתו ונפרד ממנו לשלום...

והמילים האחרונות ששמע, הוסיפו להדהד באוזניו עוד דקות ארוכות: 'השם יהיה בעזרך...' - האין זה בדיוק מה שקרה כאן? האין זה הנס שהתחולל לנגד עיניו בשעות האחרונות?! - הרי רק לפני כמה שעות, כמעט נשבר לבו בקרבו בהתיישבו בבית הכנסת, ואז התחזק והתעודד במחשבה לשים את בטחונו באבא שבשמים, לבטוח בו ולהישען עליו. והביטחון הזה הוכיח את עצמו ובענק, כאשר ישיש נכבד יצא מגדרו ופעל למענו בכל הכח ובמלוא העוצמה!

כל מי ששומע את הסיפור הזה, אינו יכול שלא להתפעל: הנה כי כן, מלכתחילה כל גיוס הכספים בעיר הזו נועד לכישלון. לא היה בן לוויה מתאים, הסכומים שגויסו היו עלובים, לא נראה כל מוצא. אולם ברגע שהתחדד הביטחון בבורא עולם, ברגע שנפקחו העיניים לראות ולהרגיש כי אבא שבשמים כאן, הוא דואג, הוא מסור, הוא פועל ובעזרתו יפתר העניין - או אז נמצאה הדרך, וישיש מבוגר חרג מהרגלו, ופעל כעלם צעיר להצלחת המלאכה!

יהודים יקרים, אם יש לנו עת דאגה, אם משהו מעיב על שלווה, אם נראה שאיננו מגיעים להישגים אליהם פיללנו, אם העתיד לוט בערפל - אין לנו כל סיבה אמיתית לדאגה. השלך על ה' יהבך, הבה נבטח בכל לב באבינו שבשמים, כי הוא הדואג לנו באמת, לפני המצב הנוכחי, במהלכו, ובידו גם לשנותו ולייצב אותנו מחדש. ככל שנחמד את בטחונו בו ונחוש רגועים ושלוים בידי המסורות - כך נזכה לראות עין בעין בעזרתו וברחמיו, ונזכה לברכתו בשפע רב!

אחת הישיבות החשובות ורבות המעלה בלונדון של לפני כשבעים שנה, היתה ישיבת 'תורת אמת', בראשה עמד הגה"צ רבי משה שניידר זצ"ל. על קול התורה הפועם בעוז בהיכל הישיבה, העיבה דאגת המחיה היומיומית, כאשר המצב הכלכלי הדחוק באותה תקופה גרם לכך שהיו ימים בהם שררה חרפת רעב של ממש בישיבה, ופשוט לא היה לתלמידיה מה לאכול.

ביום מן הימים, כשהדוחק החמיר עד מאוד, קרא ראש הישיבה לאחד מתלמידיו, וביקש ממנו להתדפק על פתחי נדיבים ולבקש את עזרתם, להצלת הישיבה ותלמידיה מחרפת רעב. למרות שמעודו לא הורגל לכך, עננה התלמיד לאתגר ויצא בשעת ערב לחזור על פתחי נדיבים, לבקש את עזרתם.

התלמיד יצא למשימה, אולם ההצלחה לא האירה לו פנים. ברוב הבתים סירבו לפתוח את הדלת, ובמעט שפתחו - הגיבו במשיכת כתפיים או ב'אין לנו לתת' סתמי. היו גם מי שהעמידו כלבים בחזית ביתם כדי למנוע מסתננים מסוגו, היו גם כאלה שתלו בחצר הבית מודעה המזהירה בחורים כמוהו מלדפוק בדלת... כך או כך, שעות על גבי שעות צעד בחזרה מדלת לדלת, ובסופו של דבר שב לישיבה בפחי נפש, כשלא הצליח לגייס ולו פרוטה אחת!

למחרת היום, ישב התלמיד כמדי יום בהיכל הישיבה ועסק בתורה, כשלפתע נקרא לשיחה עם ראש הישיבה. לבו החסיר פעימה, הוא תכנן להתנצל על הכישלון המחפיר, ולטעון שעשה כל שביכולתו אולם ההצלחה לא האירה לו פנים... הוא היטיב לסדר את מחשבותיו ו'תירוציו' בראשו, ואז נכנס לראש הישיבה שדווקא קיבל אותו בחיוך רחב, ואמר:

'ישר כוחך, תלמידי ר' משה, יישר כח גדול ועצום. אשריך שפעלת כה רבות, הצלת הישיבה נזקפת לזכותך!' - אמר ראש הישיבה ולחץ את ידו בחמימות...

התלמיד הנבוך הופתע, וניסה לתקן. בגמגום קל הסביר שאינו יודע על מה מדובר, הן לא הצליח כלל לגייס ולו פרוטה אחת, ואין לו מושג על איזו הצלחה ראש הישיבה מודה לו כל כך... אולם ראש הישיבה שב והודה לו, כשהוא מסביר: 'הלא תדע בני, כי היום בבוקר הגיע יהודי והעניק לי תרומה בסך 25 לירות שטרלינג!' - סכום משמעותי באותם ימים.

'ואיך, איך זה קשור אליי?' - שב התלמיד ושאל במבוכה. 'ניחא, יהודי הגיע והעניק תרומה נכבדה לישיבה - זה בוודאי משמח. אולם, איך זה קשור לכשלוני המוחלט במסע גיוס הכספים שלי אמש?!

ראש הישיבה התחייך, הניף ידו בביטול והשיב: 'אה, וכי אתה חושב שיהודי יוצר את ההצלחה במו השתדלותו? וכי נראה לך שבורא עולם נותן כסף לאדם לפי מידת מאמציו? לא ולא, בני! - הקדוש ברוך הוא שולח לנו כסף להצלחת הישיבה, ותנאי התנה במעשה בראשית שלא נקבל את מה שמיועד עבורנו - אלא אם נעשה השתדלות. ובכן, אתה עשית את ההשתדלות, ולכן בורא עולם שלח את הכסף ממקור אחר!'

ראש הישיבה שתק קמעא והוסיף: 'התפיסה כביכול ההצלחה שלנו היא תוצאה של השתדלותנו - אינה אלא טעות מוחלטת! אמת ויציב, יהודים מחוייבים לעשות השתדלות, אותה עשית בכל כוחך. התוצאה? - אותה מעניק בורא עולם בדרכו שלו, והוא שלח לנו את התרומה הנכבדה הבוקר, לאור השתדלותך אמש!'

ראש הישיבה סיים את דבריו המאירים, ושב והודה לתלמידו על מאמציו, שהובילו לתוצאה - אם כי ממקור אחר. התלמיד, לימים הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א - ראב"ד 'העדה החרדית', סיפר את הסיפור לתלמידיו, והוסיף את המסר הברור, אותו נחוץ כל כך לזכור:

יהודים מחוייבים לעשות השתדלות, זה התפקיד שבורא עולם הטיל עלינו, ועלינו לעמוד בו. לצד זאת, הבה נזכור כי ההצלחה אינה תוצאה של מעשי ידנו, אנו לא יוצרים אותה, מי שיוצר אותה הוא אבינו שבשמים, בו אנו בוטחים ועליו אנו סומכים, והוא השולח לנו את ההצלחה, את ההישגים, את התועלות, את כל מה שאנו זקוקים לו. הבה נחמד את המסר הזה בליבנו, כדי לזכור שגם אם משהו התערער ביציבותנו באישית בימים אלה - הרי מה שהתערער הוא היכולת לעשות השתדלות, ולא הספק האמיתי של הפרנסה, ההצלחה, השגשוג העסקי או ההישגים הנשאפים. הספק האמיתי הוא אבינו שבשמים, רק עליו אנו סומכים ורק בו אנו בוטחים!!

וככל שנחמד את החשיבה הזו בליבנו, כך ייקל עלינו לבטוח בה' ולסמוך רק עליו, לא להאמין בכוחותינו או בכישורינו אלא רק בכוחו ובגבורתו של בורא עולם, ואז נזכה לראות בחסדו וברחמיו, באוצרות השפע שהוא מרעיף עלינו ובהצלחתנו האמיתית והמלאה!